

Raadsvoorstel

Raadsvergadering Debat en Beslút	: 01-07-2026
Petear	:
Agendapunt	:
Nummer	:
Datum voorstel	: 10-06-2026
Onderwerp	: Indienen zienswijze ontwerp-voorkeursbeslissing hoogspanningsverbinding Vierverlaten – Ens 380 kV
Zaaknummer	: Z.752518
Portefeuillehouder	: mevrouw I. Groeneveld

Voorstel:

1. de zienswijze van de gemeente De Fryske Marren op de ontwerp-voorkeursbeslissing voor de hoogspanningsverbinding Vierverlaten – Ens 380 kV vast te stellen;
2. het college opdracht te geven de vastgestelde zienswijze in te dienen bij het Ministerie van Economische zaken en Klimaat.

Inleiding - Ynlieding

Het Rijk en netbeheerder TenneT werken aan de ontwikkeling van een nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding tussen Vierverlaten (bij Groningen) en Ens (in de Noordoostpolder). Deze verbinding maakt onderdeel uit van de landelijke uitbreiding van het hoogspanningsnet en is noodzakelijk om het elektriciteitsnet toekomstbestendig te maken.

De uitbreiding is nodig vanwege de sterk toenemende vraag naar transportcapaciteit op het elektriciteitsnet als gevolg van de energietransitie, waaronder de groei van duurzame energieopwekking, elektrificatie van mobiliteit en verduurzaming van woningen en bedrijfsprocessen. Zonder uitbreiding van het hoogspanningsnet neemt de druk op het bestaande net verder toe en blijven knelpunten in de leveringszekerheid en netcongestie bestaan.

Voor deze nieuwe verbinding zijn verschillende tracéalternatieven onderzocht. Het Ministerie van Economische zaken en Klimaat heeft inmiddels een ontwerp-voorkeursbeslissing ter inzage gelegd. Binnen deze procedure kunnen overheden, inwoners en andere belanghebbenden een zienswijze indienen.

Het gekozen tracé loopt deels over het grondgebied van De Fryske Marren en heeft daarmee directe gevolgen voor de ruimtelijke inrichting, het landschap en de leefomgeving binnen onze gemeente. Daarnaast raakt de verdere uitwerking onder meer de inpassing van het tracé tussen Oudehaske en Heerenveen, de mogelijke verkabeling (het ondergronds brengen van bovengrondse hoogspanningskabels) van bestaande infrastructuur en de communicatie richting inwoners.

De gemeente De Fryske Marren is in eerdere fasen van het proces betrokken geweest en heeft eerder aandachtspunten ingebracht. Met het voorliggende voorstel wordt de raad gevraagd een zienswijze (bijlage 1) vast te stellen op de ontwerp-voorkeursbeslissing (bijlage 2), zodat de gemeentelijke belangen en randvoorwaarden formeel kunnen worden ingebracht in de verdere besluitvorming.

Beoogd resultaat - Beënde resultaat

Met dit voorstel wordt beoogd de belangen van De Fryske Marren en haar inwoners op een zorgvuldige en constructieve wijze in te brengen in de verdere besluitvorming over de 380 kV-hoogspanningsverbinding Ververlaten – Ens.

Daarbij wordt ingezet op een goede ruimtelijke inpassing, beperking van negatieve effecten op de leefomgeving en actieve betrokkenheid van de gemeente bij de verdere planuitwerking.

Argumenten - Argumenten

1.1 Het is belangrijk dat De Fryske Marren gebruikmaakt van de mogelijkheid een zienswijze in te dienen.

De aanleg van de nieuwe hoogspanningsverbinding heeft directe gevolgen voor onze gemeente. Door een formele zienswijze in te dienen kan de gemeente haar belangen nadrukkelijk onder de aandacht brengen bij het Ministerie van Economische zaken en Klimaat.

Hiermee wordt invulling gegeven aan uw wens om actief invloed uit te oefenen op de verdere besluitvorming.

1.2 De gemeente kan zich vinden in het gekozen tracé.

Hoewel de gemeente bij voorkeur geen aanvullende hoogspanningsverbinding op haar grondgebied ziet, erkennen wij de noodzaak van uitbreiding van het landelijke elektriciteitsnet ten behoeve van leveringszekerheid en de energietransitie.

U spreekt in uw zienswijze uit dat dit tracé het minste effect heeft op inwoners, bedrijven en omgeving, mits de verdere uitwerking zorgvuldig plaatsvindt en de belangen van inwoners en landschap adequaat worden geborgd.

1.3 Mogelijke gezondheidsrisico's moeten zoveel mogelijk worden voorkomen

De gemeente De Fryske Marren hecht groot belang aan het beschermen van de gezondheid van inwoners. Hoewel wetenschappelijk geen eenduidig causaal verband is vastgesteld tussen blootstelling aan magneetvelden van bovengrondse hoogspanningslijnen en gezondheidseffecten, zijn er volgens het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu aanwijzingen die aanleiding geven om het voorzorgsbeginsel toe te passen bij nieuwe situaties. Daarbij wordt geadviseerd rekening te houden met voldoende afstand tussen hoogspanningslijnen en langdurige verblijfsfuncties, zoals woningen, scholen en kinderopvanglocaties ([RIVM – Gezondheidseffecten hoogspanningslijnen](#)).

De gemeente maakt zich zorgen over mogelijke gezondheidsrisico's voor inwoners die in de nabijheid van het tracé wonen of verblijven. Daarom is het van groot belang dat deze risico's bij de verdere uitwerking zoveel mogelijk worden vermeden en waar mogelijk volledig worden uitgesloten.

U verzoekt het Ministerie van Economische zaken en Klimaat en TenneT om bij de verdere planuitwerking het voorzorgsbeginsel leidend te laten zijn en de afstand tot bestaande en toekomstige woonfuncties zo groot mogelijk te houden.

1.4 Heldere communicatie richting inwoners is noodzakelijk.

Voor inwoners is het van groot belang dat tijdig duidelijkheid wordt gegeven over planning, effecten en vervolgstappen.

U benadrukt daarom dat TenneT en het Ministerie van Economische zaken en Klimaat moeten zorgen voor duidelijke, proactieve en toegankelijke communicatie richting inwoners.

1.5 Verkabeling van het bestaande 110 kV-tracé is essentieel.

De gemeente acht het van groot belang dat het bestaande 110 kV-tracé parallel aan het nieuwe 380 kV-tracé wordt verkabeld.

Hoewel dit uitgangspunt reeds onderdeel is van de huidige planvorming, is het van belang dit nogmaals expliciet te benadrukken. Hiermee wordt de ruimtelijke en landschappelijke belasting voor het gebied beperkt.

1.6 De inpassing tussen Heerenveen en Oudehaske moet rekening houden met toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen.

Voor het deeltracé tussen Heerenveen en Oudehaske is een zorgvuldige landschappelijke en ruimtelijke inpassing noodzakelijk. Daarbij moet nadrukkelijk rekening worden gehouden met de toekomstige ontwikkeling van Heerenveen-West. Voor deze gebiedsontwikkeling is op termijn een betere aansluiting van een rondweg rondom Heerenveen op de A7 noodzakelijk. Bij de nadere uitwerking en eventuele hertracering van de hoogspanningsverbinding dient hiervoor voldoende ruimtelijke reservering te worden aangehouden, zodat toekomstige infrastructurele ontwikkelingen niet worden belemmerd.

U vraagt het Ministerie van Economische zaken en Klimaat en TenneT om dit expliciet te betrekken bij de verdere planuitwerking, in nauwe afstemming met gemeente De Fryske Marren en de gemeente Heerenveen.

1.7 De gemeente moet nauw betrokken blijven bij de verdere uitwerking van het volledige tracé op gemeentelijk grondgebied.

De gemeente De Fryske Marren acht het van groot belang om nauw betrokken te blijven bij de verdere uitwerking van het volledige tracédeel dat over het grondgebied van de gemeente loopt. Binnen het gehele tracé op gemeentelijk grondgebied spelen belangrijke ruimtelijke, landschappelijke, maatschappelijke en infrastructurele belangen. De lokale gebiedskennis van de gemeente is essentieel om te komen tot een zorgvuldige inpassing waarbij rekening wordt gehouden met bestaande functies, toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen en de belangen van inwoners.

U verzoekt het Ministerie van Ministerie van Economische zaken en Klimaat en TenneT om De Fryske Marren gedurende het gehele vervolgproces actief en vroegtijdig te betrekken bij de verdere planuitwerking van alle tracédelen binnen de gemeentegrenzen.

1.8 De uitkoopregeling moet zorgvuldig en coulant worden toegepast.

De aanleg van de nieuwe hoogspanningsverbinding kan voor direct omwonenden ingrijpende gevolgen hebben. De gemeente De Fryske Marren verwacht dat bij toepassing van eventuele uitkoop- of compensatieregelingen ruimhartig en zorgvuldig wordt gehandeld, met oog voor de individuele situatie van betrokken inwoners.

Daarbij is het van belang dat inwoners duidelijkheid krijgen over de voorwaarden, procedures en mogelijkheden en dat maatwerk mogelijk is waar de impact op de leefomgeving groot is.

Een coulante benadering draagt bij aan draagvlak en aan een zorgvuldige behandeling van inwoners die direct worden geraakt door het project.

2.1 Indiening van de zienswijze is noodzakelijk om de gemeentelijke belangen formeel kenbaar te maken

Met de vaststelling van de zienswijze legt de gemeente De Fryske Marren haar standpunten, aandachtspunten en voorwaarden ten aanzien van de ontwerp-voorkeursbeslissing vast. Door de zienswijze in te dienen bij het Ministerie van Economische zaken en Klimaat worden deze standpunten formeel ingebracht in de besluitvormingsprocedure en kunnen zij worden betrokken bij de verdere afweging en uitwerking van het tracé.

Hiermee maakt u uw belangen en verwachtingen ten aanzien van onder meer de landschappelijke inpassing, gezondheidsaspecten, verkabeling van het 110 kV-tracé en communicatie richting inwoners op heldere wijze kenbaar.

Kanttelingen: risico's en eventuele beheersmaatregelen – Kanttekeningen: risico's en eventuele beheersmaatregelen

De uiteindelijke besluitvorming ligt bij het Rijk

Hoewel u via een zienswijze invloed kunt uitoefenen, ligt de uiteindelijke besluitvorming bij het Rijk.

Beheersmaatregel:

Door de zienswijze helder, constructief en inhoudelijk goed onderbouwd op te stellen, wordt de kans vergroot dat de gemeentelijke belangen worden meegewogen, bovendien heeft u bij de verdere uitwerking van het tracé ook iets om op terug te komen.

Beleid, regelgeving en Sustainable Development Goals (SDG's) – Belied, regeljouwing en Sustainable Development Goals (SDG's)

Financiën - Finânsjes

Aan dit voorstel zijn geen directe financiële consequenties verbonden.

Duurzaamheid - Duorsumens

De uitbreiding van het hoogspanningsnet is noodzakelijk om de verduurzaming van woningen, mobiliteit en bedrijfsprocessen mogelijk te maken.

Een zorgvuldige landschappelijke inpassing en verkabeling van bestaande infrastructuur dragen bij aan duurzame ruimtelijke ontwikkeling.

Participatie - Partisipaasje

De gemeente verwacht van TenneT en het Ministerie van Economische zaken en Klimaat dat inwoners en belanghebbenden actief en tijdig worden betrokken bij de verdere uitwerking van het project.

De gemeente blijft hierbij de belangen van haar inwoners nadrukkelijk bewaken.

Communicatie - Kommunikaasje

Na vaststelling wordt de zienswijze door het college ingediend bij het Ministerie van Economische zaken en Klimaat.

De raad wordt gedurende het verdere proces geïnformeerd over relevante ontwikkelingen en vervolgstappen.

Vervolg en evaluatie - Ferfolch en evaluaasje

Na indiening van de zienswijze worden het gekozen tracé en de verdere planuitwerking door het ministerie en TenneT nader uitgewerkt.

In de vervolgfase werken het ministerie en TenneT het gekozen tracé nader uit. De gemeente De Fryske Marren zal hierbij als betrokken overheid worden betrokken bij de verdere planuitwerking, onder meer ten aanzien van de landschappelijke inpassing, de verkabeling van het 110 kV-tracé, de uitwerking van het traject tussen Heerenveen en Oudehaske en de communicatie richting inwoners.

Het college zal de gemeenteraad actief blijven informeren over de voortgang en relevante vervolgstappen binnen het project.

Bijlagen - Taheakke

- Bijlage 1: 20260526-Bijlage 1-380kV-Vierverlaten-Ens-Zienswijze-ontwerp-voorkeursbeslissing-Z.752518
- Bijlage 2: 20260429-Bijlage 2-Concept Ontwerp VKB VVL-Ens-Z.752518
- Bijlage 3: 20260701-RV-voorblad-380kV-Vierverlaten-Ens-Indienen-zienswijze-ontwerp-voorkeursbeslissing-Z.752518
- Bijlage 4: 20260701-RB-380kV-Vierverlaten-Ens-Indienen-zienswijze-ontwerp-voorkeursbeslissing-Z.752518

Burgemeester en wethouders van De Fryske Marren,

gemeentesecretaris,
Ditta Cazemier

burgemeester,
Leo Pieter Stoel